Nr 63

av herr Fälldin m. fl.
om sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år.

Sedan slutet av 1950-talet har centern varje år aktualiserat frågan om sänkning av den allmänna pensionsåldern från 67 år till 65 år. Alla sådana förslag har hittills avslagits av riksdagens majoritet. Ännu så sent som vid mitten av 1960-talet avvisade socialministern kategoriskt varje tanke på att ens låta utreda frågan om pensionsåldern. Först 1970 resulterade centerns förslag i att regeringen tillsatte en kommitté med uppgift att utreda frågan. Pensionsålderskommittén kommer enligt riksdagsberättelsen att slutföra sitt arbete under 1974.

De äldre har genom sina arbetsinsatser lagt grunden till vårt välfärdssamhälle. Att åstadkomma en rättvis pensionsålder är en väsentlig åtgärd som samhället måste vidtaga för att garantera de äldre en god trygghet och en rättvis del av standardhöjningen. Vi anser att införande av rätt för alla att få full pension vid 65 års ålder är en av de viktigaste jämlikhetsfrågorna. En stor del av svenska folket har redan denna rätt. Övriga kan först vid 67 års ålder erhålla full pension.

Folkpensionerna måste även i framtiden spela en central roll i samhällets insatser för att skapa rättvisa åt de äldre. De har den största betydelsen för låginkomstgrupperna. I samband med reformer inom pensionssystemet har centerns huvudlinje varit en satsning på en höjning av folkpensionerna för alla. Det är angeläget att de ekonomiskt sämst ställda pensionärerna, bland vilka märks många som ej erhållit ATP-pension eller liten sådan, erhåller förbättrade pensionsförmåner. Ett steg på vägen i detta avseende har tagits genom införandet av pensionstillskotten.

Den ytterligare förbättring som aviseras i statsverkspropositionen av dessa standardtillägg för folkpensionärer liksom för dem som i unga år blir pensionerade på grund av handikapp är mycket angelägen om dessa grupper skall få en rimlig andel av den standardförbättring som huvuddelen av befolkningen kunnat tillgodogöra sig. Det är likaså viktigt att tilläggspensioneringen formas så, att låginkomsttagare och korttidsanställda får rättvisa.

Samhället bör också medverka till att förbättra den äldre arbetskraftens situation. De äldres ställning på arbetsmarknaden har under senare år blivit alltmera problemfylld. Andelen äldre bland de arbetslösa är stor. Samhället har gripit in med olika åtgärder, och ytterligare sådana erfordras. Vi vill i detta sammanhang poängtera betydelsen av vårt förslag om befrielse från ATP-avgift för äldre arbetskraft.

Förtidspension från folkpensioneringen och tilläggspensioneringen tillkommer i princip försäkrad under 67 år, vars arbetsförmåga på grund

av sjukdom är nedsatt med minst hälften och då nedsättningen kan anses varaktig. Under senare år har införts ökade möjligheter för äldre förvärvsarbetande att få förtidspension. Den som fyllt 63 år och har ett tungt och pressande arbete som han inte längre orkar med skall ha möjlighet att få förtidspension, om han har för avsikt att lämna förvärvslivet. Detsamma gäller för äldre arbetstagare som på grund av företagsnedläggning mist sitt arbete och inte kan få något nytt arbete som han orkar med. Även om en rad åtgärder vidtagits för vidgade pensionsmöjligheter elimineras inte den orättvisa som skillnaden i pensionsålder mellan olika grupper utgör. Människor i allmänhet kan fortfarande inte erhålla full pension före 67 års ålder utan att pensionen reduceras.

För äldre personer som önskar kvarstå i arbetslivet är det viktigt att de får möjlighet till detta. För många äldre är det ett livsvillkor att få stanna kvar i arbetslivet även efter pensionsåldern. Det måste anses vara en angelägen uppgift för samhället att medverka till att dessa bereds meningsfylld sysselsättning. Vi finner det därför väsentligt att det skall finnas valmöjligheter för den äldre arbetskraften då det gäller att avgöra tidpunkten för avslutande av förvärvsarbete. Rörlighet i fråga om pensionsåldern är således angelägen.

Vid en sänkning av pensionsåldern till 65 år skall denna rörlighet ligga kring 65 år i stället för som nu kring 67 år. Någon motsatsställning mellan sänkt pensionsålder till 65 år och en rörlig pensionsålder finns inte.

Svenska arbetsgivareföreningen och Landsorganisationen har genom avtal träffat överenskommelse om att sänka pensionsåldern inom sitt avtalsområde. Denna överenskommelse visar att en sänkning av pensionsåldern betraktas som angelägen. En lagstiftning erfordras därför snarast för att ge alla möjlighet till full pension vid 65 års ålder.

Det är med hänsyn till vår mångåriga aktivitet i denna fråga med tillfredsställelse som vi nu kan konstatera att regeringen tycks ha gett upp sitt envisa motstånd mot denna angelägna jämlikhetsreform. Någon tidpunkt för reformens genomförande har dock inte angetts från regeringens sida. Det är nödvändigt att garantier ges för att ett beslut sker snarast. Det är vår uppfattning att en sänkning av pensionsåldern till 65 år måste ske så snart detta är praktiskt möjligt och senast träda i kraft den 1 januari 1976.

Med hänvisning till det anförda hemställes

att riksdagen fattar principbeslut om sänkning av den allmänna pensionsåldern till 65 år att träda i kraft snarast, dock senast från den 1 januari 1976.

Stockholm den 15 januari 1974

THORBJÖRN FÄLLDIN (c)

JOHANNES ANTONSSON (c)

BENGT SJÖNELL (c)

SONJA FREDGARDH (c)

FRITZ BÖRJESSON (c)
i Glömminge

ELVY OLSSON (c)
i Hölö

ERIC CARLSSON (c)
i Vikmanshyttan

RUNE GUSTAVSSON (c)
i Alvesta

KARIN SÖDER (c)

CLAES ELMSTEDT (c)

ANDERS DAHLGREN (c)

TORSTEN BENGTSON (c)
i Jönköping

ANNA-LISA NILSON (c)
i Kristianstad

JAN-IVAN NILSSON (c)
i Tvärålund

IVAN SVANSTRÖM (c)